

Ágrip

Eftirfarandi ritgerð er unnin sem lokaverkefni til B.Ed.- prófs við Háskólann á Akureyri vormisserið 2004. Tilgangurinn er að skoða hvernig æskilegt er að unnið sé með börnum sem lenda í áfalli svo og hvernig leikskólar geta unnið með börnum í gegnum sorgina.

Ég byrja á því að segja almennt frá áfallahjálpi og sögu hennar á Íslandi í stuttu máli, hugtökin áfall og áfallastreita eru útskýrð. Einkenni barna sem hafa lent í áfalli eru tilgreind og bent á nokkur atriði sem leikskólakennarar þurfa að vera vakandi fyrir hjá börnum. Þá segi ég frá því hverjir veiti áfallahjálpi í leikskólum og hvaða menntun þarf til þess. Úrvinnsla með börnum er skoðuð og sagt frá nokkrum leiðum til að nýta við hana. Þá fjalla ég um sorgarferlið einkenni á því, andleg og líkamleg, og flétta það saman við tilfinningatengsl barna. Meðferðarúræði eins og listmeðferð, leikur, samræður og lestur bóka eru kynnt. Síðasti hlutinn af ritgerðinni fjallar síðan um aðferðir sem leikskólar geta nýtt sér til að vinna með börnum þegar þau syrgja. Hvað eiga þeir að gera og hvernig er best að vinna með börnum sem hafa lent í áfalli.

Helstu niðurstöður mínar eru að stórbæta má kennslu í sálargæslu í leikskólakennaranáminu til að leikskólakennarar séu tilbúnir til að vinna úr sorgarviðbrögðum hjá börnum ef þurfa þykir. Einnig er nauðsynlegt fyrir leikskóla að koma á fót áfallaráði sem hefur umsjón með úrvinnslu ef til þess kemur.

Það er mikilvægt að byrja snemma á því að ná tökum á lífinu og þegar jafnvægi hefur skapast verður auðveldara að tjá sig um atburði og líðan. Þegar börn eru farin að geta tjáð sig um líðan með orðum er mjög mikilvægt að þau fái frelsi til að tjá sig óhindrað. Þá er gott að vera góður hlustandi og geta gefið skýr og greinagóð svör. Þetta er það sem ég tel áfallahjálpi inn í leikskólum snúast um. Að vera til staðar á þeirra forsendum og hlusta og svara þeim spurningum sem þau spyrja.

Abstract

The following paper is a final assignment toward the B.Ed. degree in the University of Akureyri, Spring semester 2004. The purpose of this work is to look at how preschool work with children who have experienced grief or trauma.

In the first part of the paper I look at the story of Critical Incident Stress Management in Iceland. Talk about Post Trauma Syndroms, PTSD. Then I talk about behavior changing and point out few things preschool Teacher can identify symptoms of distress. Then I talk about where can we find help and how we can learn to help children to recover from the effects of a disaster. It is called Defusing when we assist them to express their experience and feelings. We can do that in few ways, suggested methods/techniques are the talking method and the drawing method and reading.

The last part of the paper are some guidelines for schools to work after disaster. What is the best way to use and how can I use the techniques and methods to help children to recover from a traumatic experience.

The conclusions of this paper is that special course on trauma and Critical Incident Stress for all students preparing for preschool teaching. It is also necessary for preschool to have committee ready to organize distress therapy under the regiment of selected members of the school staff.

Good teachers know how to listen and answer if the child need him.